

**แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเอง
ระดับหลักสูตร และเอกสารหลักฐานประกอบการจัดทำSAR**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญดาว แจ่มแจ้ง

แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเอง
ระดับหลักสูตร
ในมุมมองของ

ผศ.ดร.ขวัญดาว แจ่มแจ้ง

แนวทางการเขียนรายงานของหลักสูตร ในมุมมองของ ผศ.ดร.ขวัญดาว แจ่มแจ้ง

เป้าหมายเชิงปริมาณ :...กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปประเมินกระบวนการ....

เป้าหมายเชิงคุณภาพ : กำหนดเป้าหมายเพื่อนำไปประเมินกระบวนการ...

(อาจกำหนดเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือกำหนดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง และควรกำหนดในลักษณะของผลลัพธ์)

ระบบและกลไกการ.....ระบุชื่อระบบกลไก.....

หลักสูตรมีระบบและกลไกการ.....ระบุชื่อระบบกลไก.....ที่หลักสูตร.....ระบุชื่อหลักสูตร..... ใช้ในการ
ดำเนินการ.....มีดังนี้

นำเสนอระบบกลไกเป็นข้อ/ขั้นตอน หรือ Flow Chart

(การกำหนดระบบกลไกต้องกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และมุ่งหวังว่าเมื่อดำเนินการแล้วจะทำให้บรรลุ
เป้าหมาย)

การดำเนินการตามระบบและกลไกการ.....

ในปีการศึกษา 2564 หลักสูตร..... ได้ดำเนินการตามระบบกลไกดังนี้...ระบุว่า
เราทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ตามระบบกลไกที่กำหนดไว้

ผลการดำเนินการตามระบบกลไกดังกล่าวพบว่า.....ระบุผลตามเป้าหมาย

....

การประเมินระบบและกลไกการ.....

หลักสูตร ได้มีการประชุมร่วมกันในการประชุมครั้งที่ ... วันที่ เพื่อทบทวนระบบกลไก..... ที่ประชุมมีมติสรุปผลการประเมิน ดังนี้

..... ระบุว่าผลการดำเนินงานเมื่อเทียบกับเป้าหมายแล้วเป็นอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น สาเหตุเกิดจากอะไร วิเคราะห์ย้อนไปดูที่ระบบกลไกที่มีอยู่ว่าสาเหตุดังกล่าว นั้นมาจากระบบกลไกขั้นตอนใดที่อ่อนแอ หรือเป็นจุดอ่อนของระบบกลไกขั้นตอนใด หรือระบบกลไกนั้นมีประเด็นที่ที่เกี่ยวข้องกับที่เราวิเคราะห์หรือไม่ แล้วหลักสูตรเสนอให้ปรับระบบกลไกขั้นตอนนั้นอย่างไร เช่น ปรับระบบกลไกในประเด็น/ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องหรือเพิ่มขั้นตอนใหม่ในระบบกลไกก็ได้.

การประเมินกระบวนการอาจใช้วิธีอื่นไม่จำเป็นต้องเป็น
การประชุมทบทวนเสมอไป อาจกำหนดเครื่องมือในการ
ประเมิน แล้วใช้เครื่องมือนั้นในการประเมินกระบวนการ
ก็ได้

การปรับปรุงระบบและกลไกการ.....

จากผลการประเมินระบบกลไก... ใส่ผลการประเมิน โดยสรุป... หลักสูตร ได้มีการปรับปรุงระบบกลไก..... ในขั้นตอน... ระบุขั้นตอนเดิมที่เป็นจุดอ่อน..... ปรับให้มี... ระบุขั้นตอนใหม่หรือขั้นตอนเดิมที่ปรับแล้ว โดยหลักสูตรได้ดำเนินการ... ระบุสิ่งที่หลักสูตรได้ดำเนินการตามระบบกลไกที่เสนอปรับปรุง โดยใส่ผลการดำเนินการในเบื้องต้นที่หลักสูตรได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว.....

หลักสูตรมีผลการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม

จากผลการประเมินระบบบกลไก..... เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2562 พบว่า.....(ใส่ผล
ประเมินโดยสรุป)..... หลักสูตรจึงได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการ.....(ชื่อ
กระบวนการ)..... โดยปรับให้มีขั้นตอนการ..(ระบุสิ่งที่ปรับ).....และหลักสูตรได้ดำเนินการ
ตามระบบดังกล่าวในปีการศึกษา 2563 หลักสูตรสามารถนำเสนอการปรับปรุงในปี
การศึกษาก่อนหน้านี้ได้เพื่อให้เห็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง)

ผลจากการปรับปรุงดังกล่าวทำให้.....นำเสนอผลการพัฒนาตามเป้าหมายหรือผลงาน/
รางวัล/การยอมรับที่เกิดจากการปรับปรุงดังกล่าว หากมีผลเทียบกับปีก่อนหน้าจะทำให้เห็น
ความเป็นรูปธรรมมากขึ้น.....

ผลการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นผลที่เกิดมาจากหลักสูตรได้
ดำเนินการตามระบบกลไกและปรับปรุง จนเห็นผลที่ชัดเจน
ดังนั้นการรายงานผลเชิงประจักษ์จึงต้องแสดงการเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุ
เป็นผลระหว่างระบบกลไกที่ปรับปรุงกับผลที่เกิดขึ้น

แนวปฏิบัติที่ดี

นำเสนอแนวปฏิบัติที่ทำให้ได้ผลหลักฐานเชิงประจักษ์และการเผยแพร่สู่หน่วยงานอื่น โดยนำเสนอหน่วยงานที่นำแนวปฏิบัตินั้นไปใช้และผลที่ดีที่เกิดขึ้นกับผู้^{ใช้} เพื่อเป็นการยืนยันว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีจริง

แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถาบันประสบความสำเร็จหรือสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏชัดเจน โดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็นเอกสาร เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

กระบวนการ เทียบเคียงการ บริหารหลักสูตร

กระบวนการเทียบเคียงการบริหารหลักสูตรอาจมีได้ 4 รูปแบบ คือ

1. เทียบเคียงด้วยผลการปฏิบัติงาน (Performance)
2. เทียบเคียงด้วยกระบวนการ/แนวปฏิบัติ (Process)
3. เทียบเคียงด้วยผลลัพธ์ (Product)
4. เทียบเคียงด้วยกลยุทธ์ (Strategy)

หลักสูตรจะต้องนำแนวปฏิบัติ/ผลลัพธ์/กระบวนการ/กลยุทธ์ ไปเทียบเคียง (Benchmarking) กับหลักสูตรที่ดีกว่าหรือหลักสูตรที่เราต้องการเทียบเคียง (Benchmark) เพื่อเรียนรู้และนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาให้เกิดแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

กระบวนการ
เทียบเคียงการ
บริหารหลักสูตร

1. เทียบเคียงด้วยผลการปฏิบัติงาน (Performance)

เทียบเคียงผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดการบริหาร
หลักสูตร เช่น

- สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ พื้นที่
ปฏิบัติการ
- จำนวนรับนักศึกษาและอัตราการคงอยู่
- จำนวนหลักสูตรที่ผ่านเกณฑ์การก ากับมาตรฐาน
- จำนวนอาจารย์ที่มีผลงานวิชาการตามเกณฑ์

กระบวนการ
เทียบเคียงการ
บริหารหลักสูตร

2. เทียบเคียงด้วยกระบวนการ/แนวปฏิบัติ (Process)

เทียบเคียงกระบวนการบริหารหลักสูตร เช่น

- กระบวนการรับนักศึกษา
- กระบวนการเตรียมความพร้อมนักศึกษา
- กระบวนการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตร
- กระบวนการเรียนการสอน ให้เกิดทักษะในศตวรรษที่ 21
- กระบวนการพัฒนาอาจารย์

กระบวนการ
เทียบเคียงการ
บริหารหลักสูตร

3. เทียบเคียงด้วย **Product** (ความพึงพอใจของลูกค้า (customer Satisfaction))

เทียบเคียง ผลลัพธ์ของหลักสูตร เช่น

- ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต
- ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
- คุณภาพของผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่
- คุณภาพของผลงานระดับบัณฑิตศึกษา
- หลักสูตรดึงดูดผู้เข้าศึกษาต่อ

กระบวนการ
เทียบเคียงการ
บริหารหลักสูตร

4. เทียบเคียงด้วยกลยุทธ์ (Strategy)

เทียบเคียงกลยุทธ์การบริหารหลักสูตร เช่น

- กลยุทธ์การรับนักเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
- กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการ
- กลยุทธ์การจัดทำหลักสูตรความร่วมมือ

ต่างประเทศ

- กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ

กระบวนการเทียบเคียง

การจัดเก็บข้อมูลเอกสาร หลักฐาน
ประกอบการจัดทำ SAR
ระดับหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 1
การกำกับมาตรฐาน

เกณฑ์การประเมิน (ป.ตรี)	เอกสารหลักฐาน
1. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	1. เอกสารหลักสูตรฉบับที่ สกอ. ประทับตรารับทราบ
2. คุณสมบัติอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	2. หนังสือนำที่ สกอ. แจงรับทราบหลักสูตร (ถ้ามี) 3. กรณีหลักสูตรยังไม่ได้แจ้งการรับทราบ ให้มีหนังสือ นำส่ง สกอ. หรือหนังสือส่งคืนจาก สกอ. และรายงาน การประชุมสภาที่อนุมัติ/ให้ความเห็นชอบหลักสูตร
3. คุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตร	4. ระบุผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
4. คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน	5. ระบุวุฒิการศึกษาและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ ผู้สอนทุกคนของหลักสูตรให้ครบถ้วน
10. การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบ ระยะเวลาที่กำหนด	

องค์ประกอบที่ 2
บัณฑิต

ตัวบ่งชี้	เอกสารหลักฐาน
<p>2.1คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ</p>	<p>แบบประเมินและรายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ตามกรอบ TQF ของหลักสูตร</p>
<p>2.2การได้งานทำหรือผลงานวิจัยของ ผู้สำเร็จการศึกษา - ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี</p>	<p>แบบสำรวจและรายงานภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาของ หลักสูตร ที่ได้งานทำหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำภายใน ระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษา</p>
<p>- ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์ หรือเผยแพร่</p>	<p>เอกสารบทความวิจัย/วิชาการ หรืองานสร้างสรรค์ที่ระบุถึงแหล่ง ฉบับ ปี ตีพิมพ์เผยแพร่ โดยควรนำเสนอข้อมูลแบบบรรณานุกรม และจัดเรียง เอกสารหลักฐานให้ตรงกับที่ระบุในเล่ม SAR</p>
<p>- ผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือ เผยแพร่</p>	<p>เอกสารบทความวิจัย/วิชาการ หรืองานสร้างสรรค์ที่ระบุถึงแหล่ง ฉบับ ปี ตีพิมพ์เผยแพร่ โดยควรนำเสนอข้อมูลแบบบรรณานุกรม และจัดเรียง เอกสารหลักฐานให้ตรงกับที่ระบุในเล่ม SAR</p>

องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา

ตัวบ่งชี้	เอกสารหลักฐาน
<p>3.1 การรับนักศึกษา</p> <p>3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา</p>	<p>-เอกสารการดำเนินการตามที่ระบุไว้ในระบบกลไก เช่น แผนการรับนักศึกษา คุณสมบัติของนักศึกษา เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการคัดเลือกนักศึกษา รายงานโครงการกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา การควบคุมการดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษา และการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็น</p> <p>-<u>มคอ.2 (คุณสมบัติของนักศึกษาและปัญหานักศึกษาแรกเข้า)</u></p> <p>-รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การทบทวน/ประเมินและการปรับปรุงกระบวนการตัวบ่งชี้ที่ 3.1 และ 3.2</p> <p>- ผลจากการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด</p> <p>-การเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี และผลที่เกิดกับหน่วยงานอื่นที่นำไปใช้</p>
<p>3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา</p>	<p>-ข้อมูลนักศึกษาแต่ละรุ่น (อัตราการคงอยู่ อัตราการสำเร็จการศึกษา)</p> <p>-แบบประเมินและรายงานผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา เป็นการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อกระบวนการที่ดำเนินการให้กับนักศึกษาตามกิจกรรมในตัวบ่งชี้ที่ <u>3.1</u> และ <u>3.2</u></p> <p>-กระบวนการจัดการข้อร้องเรียนและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา</p>

องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์

ตัวบ่งชี้	เอกสารหลักฐาน
<p>4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร - ระบบการบริหารอาจารย์ - ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารการดำเนินการตามที่ระบุไว้ในระบบกลไก เช่น แผนบริหารและพัฒนาบุคลากร (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เอกสารแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร) รายงานการพัฒนาตนเอง - รายงานการประชุมที่เกี่ยวกับการวางแผน การทบทวน/ประเมินและการปรับปรุงกระบวนการรับและแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ระบบการบริหารอาจารย์ ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ - ผลจากการปรับปรุงเห็นชัดเจนเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนด - การเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี และผลที่เกิดกับหน่วยงานอื่นที่นำไปใช้
<p>4.2 คุณภาพอาจารย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก - ข้อมูลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ - ข้อมูลผลงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
<p>4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การคงอยู่ของอาจารย์ - ความพึงพอใจของอาจารย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา - แบบประเมินและรายงานความพึงพอใจของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต่อกระบวนการที่ได้ดำเนินการให้กับอาจารย์ตามกิจกรรมต่าง ๆ ในตัวบ่งชี้ 4.1 และ 4.2

องค์ประกอบที่ 5
หลักสูตร การเรียน
การสอน การ
ประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้	เอกสารหลักฐาน
<p>5.1 สาระของรายวิชาในหลักสูตร</p> <p>5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน</p> <p>5.3 การประเมินผู้เรียน</p> <p>5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารการดำเนินการตามที่ระบุไว้ในระบบกลไกที่กำหนด - กรณีที่เป็นหลักสูตรใหม่หรือปรับปรุงหลักสูตรในรอบปีที่ประเมิน แสดงเอกสารที่เกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร - มคอ.3 มคอ.5 รายวิชาที่ปรับเนื้อหาให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์ - ตารางความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน - ผลการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และ มคอ.4) - มคอ.3 และผลที่เกิดกับนักศึกษาของรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม (อาจใส่ผลไว้ใน มคอ. 5) - เครื่องมือ วิธีการ หรือรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบ TQF ของหลักสูตร - วิธีการ เครื่องมือ รูปแบบในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ - จำนวนและรายชื่อรายวิชาที่ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ - มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7 - ผลที่เกิดกับนักศึกษาที่เกิดจากแต่ละระบบกลไก - รายงานการประชุมการวางแผน การประเมินและการปรับปรุงระบบกลไก - การเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี และผลที่เกิดกับหน่วยงานอื่นที่นำไปใช้ - ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบ TQF

องค์ประกอบที่ 6
สิ่งสนับสนุนการ
เรียนรู้

ตัวบ่งชี้	เอกสารหลักฐาน
6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none">-เอกสารแสดงส่วนร่วมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น รายงานการประชุม แบบสำรวจความต้องการ-วิธีการ เครื่องมือ รูปแบบในการประเมินความเพียงพอ และเหมาะสมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้-เครื่องมือ วิธีการในการประเมินและผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้-ผลที่เกิดกับนักศึกษาตามเป้าหมาย-การเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี และผลที่เกิดกับหน่วยงานอื่นที่นำไปใช้

สวัสดิ์ค่ะ